

וְאִשָּׁה שִׁישׁ לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִצַּד שֶׁל הַמְשָׁנָה הִיא שְׂמָה
אוֹתוֹ וְאִינָה בַת זִוְגוֹ, הַיְחֻד שֶׁלוֹ,
שְׂאִין יְחֻד עַד שֶׁעָרַב רַב יִמְחוּ
מִהָעוֹלָם. וְלִכֵּן נִקְבַּר מֹשֶׁה מִחוּץ
לְאַרְץ הַקְּדוֹשָׁה, וַיִּקְבְּרוּתוֹ הִיא
מְשָׁנָה, וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבוּרָתוֹ
עַד הַיּוֹם הַזֶּה. קְבוּרָתוֹ מְשָׁנָה
שְׂשׁוּלְטַת עַל הַגְּבִירָה, שֶׁהִיא
קִבְלָה לְמֹשֶׁה וּמִלֵּךְ. וַיִּגְבִּירָה
מִתְפַּרְדֵּת מִבְּעָלָהּ. וְלִכֵּן (מִשְׁלִי ל)
פָּתַח שְׁלוֹשׁ רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' פָּתַח
עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ - זֶהוּ עֶבֶד הַיְדוּעַ.
וְשִׁפְחָה - זֶה מְשָׁנָה. וְנָבַל כִּי
יִשְׁבַּע לֶחֶם - זֶה עָרַב רַב. עִם נָבַל
וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר, וַיִּצַּר ה' אֱלֹהִים
מִן הָאֲדָמָה כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְאֵת
כָּל עוֹף הַשָּׁמַיִם. אוֹי לְעוֹלָם
שֶׁהֵם אֲטוּמֵי לֵב וְסִתוּמֵי עֵינַיִם
שֶׁלֹּא מִסְתַּכְּלִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה
וְלֹא יוֹדְעִים. שְׂוֹדָאֵי חַיַּת הַשָּׂדֶה
וְעוֹף הַשָּׁמַיִם הֵם עִמֵּי הָאֶרֶץ,
וְאִפְלוּ בְּאֵלוֹ, שֶׁהֵם נֶפֶשׁ חַיָּה, לֹא
נִמְצָא בָּהֶם עֶזֶר [בְּגִלּוֹת] לְשִׁכְנָה
בְּגִלּוֹת, וְלֹא לְמֹשֶׁה שֶׁהוּא עִמָּה,
שֶׁכָּל זְמַן שֶׁגִּלְתָּה שְׁכִינָה לֹא זָז
מִמֶּנָּה.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר, וְהָרִי מִי נִתָּן
מַעֲשֵׂה שֶׁל אָדָם בְּיִשְׂרָאֵל
וּבְמֹשֶׁה? אָמַר לוֹ: בְּנִי, וְאִתָּה
אֲמַרְתָּ כֵּךְ? וְכִי לֹא לְמַדְתָּ (ישעיה
מו) מַגִּיד מִרְאשִׁית אַחֲרִית? ! אָמַר
לוֹ, כֵּךְ הוּא וְדָאֵי. וְלִכֵּן מֹשֶׁה לֹא
מָת, וְהוּא נִקְרָא אָדָם, וּבְגִלּוֹ
נִאֲמַר בְּגִלּוֹת הָאֲחֵרוֹנָה וְלֹא אָדָם
לֹא מִצָּא עֶזֶר, אֲלֵא כָּלִם כְּנַגְדּוֹ.
וְכֵן נִאֲמַר בְּעִמּוּד הָאֲמֻצְעִי
וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר שְׂוִיּוּצִיא
שְׁכִינָה מִהַגְּלוּת. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין
אִישׁ. וּמֹשֶׁה הוּא בְּדַמּוֹתוֹ מִמֶּשׁ,
שְׂנֵאֲמַר בּוֹ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.

וְאִתְּתָא דְאִית לָהּ דָם טוֹהַר וְדָם
נִדְהָ מִסְטָרָא דְמְשָׁנָה אִיהִי שְׂוִיא לִיָּה
וְלֹאוּ אִיהִי בַת זִוְגִיָּה יְחֻדָּא דִּילִיָּה. דִּלִּית
יְחֻדָּא עַד דְּעָרַב רַב יְתַמְחוּן מִעֲלָמָא. וּבְגִין
דָּא אֲתַקְבַּר מֹשֶׁה לְבַר מֵאֲרַעָא קְדִישָׁא.
וַיִּקְבְּרוּתָא דִּילִיָּה מְשָׁנָה אִיהִי וְלֹא יָדַע גְּבַר יַת
קְבוּרָתֶיהָ עַד יוֹמָא הַדִּין. קְבוּרָתָא דִּילִיָּה
מְשָׁנָה דְשִׁלְטָא עַל מִטְרוֹנִיתָא דְאִיהִי קִבְלָה
לְמֹשֶׁה וּמִלְכָּא. וּמִטְרוֹנִיתָא (דף כח ע"א)
מִתְפַּרְשָׂא מִבְּעָלָהּ. בְּגִין דָּא (מִשְׁלִי ל) פָּתַח שְׁלֹשׁ
רִגְזָה אֶרֶץ וְכוּ' פָּתַח עֶבֶד כִּי יִמְלוֹךְ דָּא אִיהוּ
עֶבֶדָא יְדִיעָא. וְשִׁפְחָה דָּא מְשָׁנָה. וְנָבַל כִּי
יִשְׁבַּע לֶחֶם דָּא עָרַב רַב, עִם נָבַל וְלֹא חָכָם.

עוֹד פָּתַח וְאָמַר. וַיִּצַּר יְיָ אֱלֹהִים מִן הָאֲדָמָה
כָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה וְכָל עוֹף הַשָּׁמַיִם. וְוִי
לְעֲלָמָא דְאֲנוּן אֲטִימִין לְבָא וְסִתִּימִין עֵינִין
דְּלֹא מִסְתַּכְּלִין בְּרִזִּי דְאֹרִייתָא וְלֹא יְדַעִין.
דְּוֹדָאֵי חַיַּת הַשָּׂדֶה וְעוֹף הַשָּׁמַיִם אֲנוּן עִמֵּי
הָאֶרֶץ. וְאִפְלוּ בְּאֵלִין דְּאֲנוּן נֶפֶשׁ חַיָּה לֹא
אֲשַׁתְּכַח עֶזֶר בְּהוּן (בְּגִלּוֹתָא) לְשִׁכְנָתָא בְּגִלּוֹתָא
וְלֹא לְמֹשֶׁה דְאִיהוּ עִמָּה. דְּבְכָל זְמַנָּא דְגִלְתָּ
שְׁכִינָתָא לֹא זָז מִנָּה.

אָמַר רַבִּי אֱלֶעָזָר וְהָא מָאן יְהִיב עוֹבְדָא
דְּאָדָם בְּיִשְׂרָאֵל וּבְמֹשֶׁה. אָמַר לִיָּה בְּרִי
וְאֲנָתָ אֲמַרְתָּ הֲכִי וְכִי לֹא אוֹלִיפַת (ישעיה מו) מַגִּיד
מִרְאשִׁית אַחֲרִית. אָמַר לִיָּה הֲכִי הוּא וְדָאֵי.
וּבְגִין דָּא מֹשֶׁה לֹא מִית וְאָדָם אֲתַקְרִי אִיהוּ.
וּבְגִינָה אֲתַמָּר בְּגִלּוֹתָא בְּתַרְאָה וְלֹא אָדָם לֹא
מִצָּא עֶזֶר אֲלֵא כְּלָהּוּ כְּנַגְדּוֹ. וְכֵן עִמּוּדָא
דְּאֲמֻצְעִיתָא אֲתַמָּר בִּיהּ וְלֹא אָדָם לֹא מִצָּא עֶזֶר
דְּאִפִּיק שְׁכִינָתֶיהָ מִן גְּלוּתָא הַדָּא הוּא דְכְּתִיב
(שְׁמוֹת ב) וַיִּפֶן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ. וּמֹשֶׁה
אִיהוּ בְּדִיּוּקְנִיָּה מִמֶּשׁ דְּאֲתַמָּר בִּיהּ לֹא מִצָּא עֶזֶר כְּנַגְדּוֹ.